

Omawiając różnorodne, ważne dla życia społecznego kategorie, które są przedmiotem refleksji katolickiej nauki społecznej, nie sposób pominąć polityki. Najpowszechniejszą definicją według KNS jest wypowiedź **Jana Pawła II**, który **nazwał politykę roztropną troską o dobro wspólne**.

. Spośród wielu dokumentów opisujących kategorię będącą przedmiotem rozważań, należy w szczególności wskazać dokumenty Soboru Watykańskiego II:

[konstytucje Lumen gentium](#) i [gaudium et spes](#) oraz [dekret Apostolicam actuositatem](#)

. Wśród dokumentów posoborowych można wymienić m.in: posynodalną [adhortację apostolską Christifidelis laici Jana Pawła II z 1988r.](#)

;
oraz

[Notę doktrynalną dotyczącą pewnych kwestii związanych z udziałem i postawą katolików w życiu politycznym z dn. 24 listopada 2002r.](#)

, którą opublikowała Kongregacja Nauki Wiary przy Stolicy Apostolskiej.

Od czasu Vaticanum II Kościół Katolicki respektując autonomię rzeczywistości doczesnej, wycofał się z aktywności politycznej w węższym, bezpośrednim znaczeniu. Zdecydowany akcent położono na moralną formację poszczególnych **ludzi, którzy** uformowani w duchu wartości chrześcijańskich,

mają przenikać do różnego rodzaju struktur politycznych i wnosić do nich wartości ewangeliczne

. Bardzo często wskazuje się na **trzy elementarne relacje polityki**

;
do
jej **humanistycznego i chrześcijańskiego kontekstu, do prawa objawionego przez Boga jako wyraz służby prawdzie, do podmiotu całego życia społecznego, jakim jest człowiek i w konsekwencji do zasady dobra wspólnego**

, stanowiącej istotny element głoszonej przez Kościół wizji życia społecznego. Zatem według Katolickiej Nauki Społecznej

na politykę należy spoglądać w szczególności przez pryzmat zasad życia społecznego: godności człowieka, dobra wspólnego oraz wartości życia społecznego tj. prawdy

. Jan Paweł II mówiąc o istocie polityki i działalności politycznej, podkreślił, że "w ostatecznej analizie jest <<z człowieka>>, <<poprzez człowieka>> i <<dla człowieka>>. Jeśli działalność ta odrywa się od tej fundamentalnej zależności i od tej fundamentalnej celowości, jeśli się staje poniekąd celem dla siebie, traci także właściwą sobie rację bytu. Co więcej, może stać się nawet źródłem swoistej alienacji. Może stać się obcą człowiekowi, może popaść w antynomię z samym człowieczeństwem.

Racją bytu wszelkiej polityki jest służba dla człowieka, jest pełne troski i odpowiedzialności przywrócenie do istotnych spraw i zadań jego ziemskiego bytowania w społecznym tego bytowania wymiarze i zasięgu

tam, gdzie ważą się sprawy dobra wspólnego, od którego zależy równocześnie w sposób bardzo istotny dobro każdego

". Przytoczona papieska wypowiedź pokazuje głęboki humanistyczny i personalistyczny wymiar, jaki katolicka nauka społeczna przypisuje polityce . Opisując ujęcie wymienionej kategorii według KNS, należy również wspomnieć o sygnalizowanym aspekcie dotyczącym

udziału chrześcijan w życiu społeczno-politycznym

. Wiele dokumentów, a przede wszystkim tych wyżej wymienionych, stanowi zachętę, a nawet **zobowiązanie katolików świeckich do tzw. politycznej partycypacji**

Postawa ta jest nie tylko prawem, ale obowiązkiem

. Należy mieć przy tym na względzie właściwe relacje między wspólnotą polityczną a Kościołem. Wymaga to niełatwego zadania rozróżniania tego, jak można działać i co mówić w imieniu Kościoła, a co w imieniu własnym -

pamiętając, że Kościół nie utożsamia się z żadną partią czy politycznym systemem

. Zobowiązania świeckich do partycypacji politycznej wyrażane są dość często imperatywnym językiem, przestrzegającym przed zbyt łatwymi usprawiedliwieniami bierności czy zamknięcia się w sferze prywatności. W Christifidelis laici Jan Paweł II pisze, że "

ani oskarżenia o karierowiczostwo, o kult władzy, o egoizm i korupcję, które nierzadko są kierowane pod adresem ludzi wchodzących w skład rządu, parlamentu, klasy panującej czy partii politycznej, ani dość rozpowszechniony pogląd, że polityka musi być terenem moralnego zagrożenia, bynajmniej nie usprawiedliwiają sceptycyzmu i nieobecności chrześcijan w sprawach publicznych

". Należy jednak pamiętać, że zaangażowania społeczno-politycznego nie należy zawężyć jedynie do aktywności partyjnej, związanej z udziałem w strukturach władzy.

Obowiązek uczestnictwa można wypełniać również poprzez działalność w różnego rodzaju organizacjach pozarządowych, a także w mniej sformalizowanych inicjatywach obywatelskich

Dla wiernego świeckiego sam akt wyborczy jest formą zaangażowania w rozwiązywanie problemów społecznych poprzez świadomy wybór przedstawicieli do struktur władzy

. Oczywiście, sprowadzenie aktywności obywatelskiej do samej obecności w lokalu wyborczym jest postawą minimalistyczną.

W Nocie Doktrynalnej jest przedstawiony cały

katalog zagadnień, które mogą być przedmiotem działalności społeczno-politycznej: kwestie aborcji i eutanazji, obowiązek poszanowania i ochrony praw ludzkiego embrionu, ochrona i rozwój rodziny opartej na monogamicznym małżeństwie między osobami odmiennej płci, zapewnienie rodzicom wolności wychowywania własnych dzieci, społeczna ochrona nieletnich, wyzwolenie ofiar współczesnych form niewolnictwa, prawo do wolności religijnej oraz do rozwoju ekonomicznego, pokój

. Jak widać, są to formy znacznie szerzej wykraczające poza lokalny wymiar aktywności.

Świeccy mają usprawniać struktury i systemy polityczne, ale nie jest to celem podstawowym .

Szczególną misją i powołaniem ludzi świeckich

- przypominał Jan Paweł II -

jest wyrażanie Ewangelii poprzez własne życie, a przez to wnoszenie fermentu ewangelicznego w rzeczywistość, w której żyją i pracują. Wielkie siły kształtujące świat - polityka, środki masowego przekazu, nauka, technika, kultura, oświata, przemysł i praca - są właśnie tymi dziedzinami, w których świeccy ze szczególną kompetencją mogą realizować swe powołanie

". Zatem dla katolików świeckich

polityka może być przestrzenią przeżywania wiary i wypełniania wymogów wartości życia społecznego - miłości społecznej

Tomasz Nakielski (artykuł pochodzi z NR 8-9 (63-64) 2018 miesięcznika CIVITAS CHRISTIANA)

Przeczytaj cały numer Civitas Christiana sierpień-wrzesień 2018. [TUTAJ>>>](#)

Konstytucja Lumen Gentium czytaj [TUTAJ>>>](#)

Konstytucja Gaudium et spes (O kościele w świecie współczesnym) [TUTAJ>>>](#)

Dekret Apostolicam actuositatem (o apostołstwie świeckich) [TUTAJ>>>](#)

Adhortacja apostolska Christifidelis laici (o powołaniu i misji świeckich w kościele i świecie) [TU](#)
[TAJ>>>](#);

Nota doktrynalna dotycząca pewnych kwestii związanych z udziałem i postawą katolików [TU](#)
[TAJ>>>](#);